

Referat af generalforsamlingen den 24. april 2019

Den 24. april 2019 kl. 19.00 afholdtes på Marriott Hotel, Kalvebod Brygge 5, 1560 København V, ordinær generalforsamling i Pensionskassen for Farmakonomer, hvor i alt 69 stemmeberettigede medlemmer var mødt.

Dagsordenen var:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning. Under dette punkt diskuteres pensionskassens rapport om ansvarlige investeringer.
3. Godkendelse af den af bestyrelsen, direktøren og revisionen underskrevne årsrapport
4. Beslutning om anvendelse af overskud eller dækning af tab i henhold til det godkendte regnskab
5. Pensionskassens lønpolitik
6. Indkomne forslag
Forslag skal i henhold til vedtægten være pensionskassen i hænde senest to uger før den ordinære generalforsamling. Indkomne forslag vil fremgå af pensionskassens hjemmeside.
7. Meddelelse om udpegede bestyrelsesmedlemmer
8. Valg af revisor
8.1 Bestyrelsen foreslår genvalg af revisionsfirmaet PricewaterhouseCoopers, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab, som revisor for pensionskassen. Bestyrelsens forslag sker i overensstemmelse med en indstilling fra pensionskassens revisionsudvalg.
9. Stedet for næste års generalforsamling
9.1 Bestyrelsen foreslår, at næste års generalforsamling afholdes i Storkøbenhavn.
10. Eventuelt

1. Valg af dirigent

Formand Henrik Klitmøller Rasmussen bød velkommen til generalforsamlingen i Pensionskassen for Farmakonomer til alle fremmødte medlemmer, til pensionskassens nye revision PwC, som blev valgt på sidste års generalforsamling, samt til gæsterne fra Forca, som udgør det daglige ansigt for PKA i forbindelse med møder og stande samt andre steder, hvor medlemmerne betjenes.

Formand Henrik Klitmøller Rasmussen bemærkede, at bestyrelsen har glædet sig rigtig meget til generalforsamlingen, hvor bestyrelsen får mulighed for at fortælle om bestyrelsens arbejde i det forgangne år, som er det første år, hvor pensionskassen har været en del af PKA-fællesskabet.

Henrik Klitmøller Rasmussen foreslog på bestyrelsens vegne advokat, Tina Øster Larsen, som dirigent. Henrik Klitmøller Rasmussen konstaterede, at der ikke var forslag om andre kandidater.

Herefter blev advokat Tina Øster Larsen valgt som dirigent.

Dirigenten takkede for valget og konstaterede med generalforsamlingens tilslutning, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet, og at generalforsamlingen var beslutningsdygtig. Herefter præsenterede dirigenten bestyrelsens medlemmer.

Dirigenten henviste til, at medlemmerne har fået udleveret stemmeseddel med nogle stemmeblanketter til brug for brug for vedtagelse og godkendelse i henhold til dagsordenen, hvis der måtte blive behov for skriftlig afstemning. Endvidere oplyste dirigenten, at der er sedler på bordene, hvor der står: "Jeg ønsker ordet", som skal udfyldes med navn og afleveres til dirigenten af hensyn til referatet, hvis man under en debat til et punkt ønsker at stille et spørgsmål eller komme med en bemærkning. Endeligt meddelte dirigenten, at generalforsamlingen båndes af hensyn til referatskrivningen.

2. Bestyrelsens beretning

Dirigenten oplyste, at dagsordenens punkt 2 om bestyrelsens beretning samt punkt 3 og punkt 4 om årsregnskabet fremlægges, hvorefter det samlet sættes til debat, idet punkterne hænger naturligt sammen. Når generalforsamlingen efter debatten skal tage stilling til punkterne, vil det blive behandlet under de enkelte punkter.

Dirigenten oplyste, at alle medlemmer har modtaget et link til beretning 2018 og beretning for ansvarlige investeringer, idet materialet er digitalt og gjort tilgængeligt på pka.dk sammen med det øvrige materiale. Materialet er også tilgængeligt i app'en PKAgo. Endeligt er materialet udsendt i fysiske kopier til dem, der har bedt om det.

Formand Henrik Klitmøller Rasmussen aflagde på bestyrelsens vegne følgende beretning for 2018:

"Min mundtlige beretning skal ses i sammenhæng med den skriftlige, I har kunnet finde på PKA appen. I den har I kunnet læse mere udførligt om, hvad bestyrelsen har foretaget sig i 2018 og om den udvikling, som pensionskassen har været igennem.

Der er også udarbejdet en særskilt rapport om vores ansvarlige investeringer i 2018.

Indledning

Når vi i Pensionskassen for Farmakonomer ser tilbage på 2018, vil det først og fremmest blive husket som det første hele år i PKA-samarbejdet.

Da vi igangsatte processen i 2016 og 2017 med at finde en ny samarbejdspartner til pensionskassen, var det på et tidspunkt, hvor vi kunne se stærkt stigende administrationsomkostninger og et behov for en stærkere investeringsstrategi.

De udfordringer skulle et nyt samarbejde imødekomme. Og jeg må sige, at vi har fået indfriet forventningerne.

Vi har oplevet et markant fald i omkostningerne, og vi er i fuld gang med at implementere en stærk investeringsstrategi. Alt sammen til stor gavn for jer medlemmer.

I bestyrelsen er vi enige om, at det var rettidig omhu for Pensionskassen for Farmakonomer at gå ind i PKA-samarbejdet.

Afkast

2018 markerede 10 års jubilæum for afslutningen af Finanskrisen. Siden kriseårene har vi vænnet os til gode tider på investeringsmarkederne med pæne stigninger år for år.

I 2018 blev vi dog mindet om, at lige så vel kan ned på finansmarkederne, som det kan gå op.

Ni ud af ti børsnoterede investeringer på verdensplan endte med at give et negativt afkast i 2018, og det ramte alle investorer i større eller mindre grad. Det gælder også i Pensionskassen for Farmakonomer, hvor afkastet for året endte på -2,4%

Ser vi på sammenlignelige pensionskasser ligger vores afkast i den positive ende. Det skyldes de mange stabile investeringer, der typisk giver langsigtede afkast, og ikke er så sårbare for udsving på de finansielle markeder.

Det er en tilgang, som vi vil forsætte og udbygge i takt med at få implementeret den nye investeringsstrategi.

Ny investeringsstrategi

Netop overgangen til en ny investeringsstrategi har været en central opgave for bestyrelsen i 2018.

I starten af året blev Pensionskassen for Farmakonomers investeringsforeninger solgt, og der blev investeret i aktier, kredit og obligationer.

Samtidig har pensionskassen gradvist i løbet af 2018 foretaget investeringer i infrastruktur på samme vis som de øvrige kasser i PKA-samarbejdet.

Det vil på sigt være med til at styrke pensionskassens investeringer, så vi er i stand til at skabe værdi for medlemmerne både i gode og dårlige tider på finansmarkederne.

Et år som 2018 er et tydeligt eksempel på, hvorfor det som pensionskasse er vigtigt at være en del af et stærkt samarbejde.

Forventninger til 2019

Ser vi på forventningerne til 2019, har aktiemarkedet allerede i første kvartal hentet det tabte fra 2018.

Det har givet et højt afkast indtil videre. Pensionskassen fortsætter dog den forsigtige strategi, som vi startede på i 2018, med fokus på at øge de alternative investeringer, så vi kan kombinere gode afkast med en fornuftig risikospredning.

Ny omregningsrente

Når det er sagt, så forventer næsten alle eksperter, at fremtiden byder på lavere afkast på investeringsmarkederne generelt. Derfor har vi valgt at vise rettidig omhu ved at nedsætte den såkaldte omregningsrente.

Der er den rente vi bruger til at beregne det forventede fremtidige afkast, og hvordan pensionsydelse derfor skal fastsættes over tid.

Men en lavere rente vil beregningen af pensionerne i højere grad afspejle det afkast, Pensionskassen for Farmakonomer kan forvente at opnå.

Det vil betyde et fald i pensionsydelsen det første år på pension. Til gengæld vil udbetalingerne være stabile eller stigende derefter. Dermed får medlemmerne bedre forudsætninger for at planlægge jeres pensionisttilværelse i god tid.

Ændringen betyder ikke, at et medlem over et livsforløb får mindre udbetalt. Der er alene er tale om en ændring af udbetalingsprofilen.

For bidragsbetalende medlemmer nedsættes renten fra 4,5 pct. til 2,75 pct. senest ved udgangen af 2019. De vil fremadrettet se en forventet pension, som de kan regne med, og de vil kunne forvente stigende pensioner over tid.

Medlemmer, der i dag får udbetalt pension, får selv mulighed for at vælge, om de ønsker at fastholde den nuværende høje udbetaling med risiko for faldende udbetalinger fremadrettet, eller om de ønsker at få ændret deres udbetalinger efter den nye rente, så de får en mere stabil og forudsigelig pension i hele udbetalingsperioden.

I vil hver især blive orienteret, hvordan dette påvirke jer, når vi kommer tættere på det tidspunkt, hvor vi gennemfører ændringen i omregningsrenten.

Kontorente

Pensionskassens økonomi er stærk. Og selvom der har været fald på de finansielle markeder i 2018, så kan medlemmerne også i 2019 nyde godt af en høj kontorente på 4,7 % før skat.

Vi kan give en høj forrentning, fordi vi i gode år kan opbygge reserver, som vi kan bruge af, når de finansielle markeder er urolige. Det er styrken ved gennemsnitsrente!

Vi mener, at det nuværende produkt baseret på gennemsnitsrente, sammen med pensionskassens stærke økonomi, også i de kommende år vil være det bedste valg for jer medlemmer.

Det sikrer en stabil og forudsigelig udvikling i pensionsopsparingen. Den stærke økonomi sikrer, at vi kan foretage investeringer med godt forventet afkast.

Vi vil naturligvis løbende vurdere om pensionskassen fortsat har det bedst mulige produkt til at indfri medlemmernes behov og forventninger.

Lave omkostninger og bedre service

En vigtig fordel for medlemmerne er de meget lave omkostninger. Det betyder, at I får mere ud af jeres indbetalinger. Det er især vigtigt i de kommende år, hvor vi som sagt kan se frem til lavere afkast på investeringsmarkederne.

I 2019 vil pensionskassen medlemmer betale 355 kr. i omkostninger, hvilket er blandt markedets laveste.

Samtidig har pensionskassen fået bedre mulighed for at udvikle nye produkter og services.

Bestyrelsen har besluttet, at pensionskassen skal tilbyde privat opsparing. Det betyder, at medlemmerne kan samle private pensioner og indbetale ekstra til opsparingen med enten engangsbeløb eller løbende indbetalinger og på den måde styrke alderspensionen.

Vi er i gang med at planlægge implementeringen af løsningen. Det vil ske senest 1. januar 2020. Så snart vi kender tidspunktet for det, vil I naturligvis blive orienteret om, hvordan I kan benytte jer af de nye muligheder.

Vores medlemmer oplever også stigende levetid og højere forventet pensionsalder. Derfor tilpasses de såkaldte udløbsaldre også senest 1. januar 2020, så medlemmerne er godt dækket gennem hele deres arbejdsliv.

Vi ser løbende på mulighederne for at optimere produktpakken og sikre vores medlemmer de bedst mulige dækninger i forhold til tidens behov. I det kommende år vil vi konkret se på mulighederne for at tilpasse dækningerne ved dødsfald samt ved invaliditet og sygdom.

Vi vil også gøre mere for Farmakomomeleverne. Derfor tilbyder vi i senest den 1. januar 2020, at Farmakomomelever frivilligt kan oprette en pensionsordning i pensionskassen. De kan vælge mellem en ordning, der kun indeholder opsparing, eller den samme ordning som de færdiguddannede har.

Overenskomst 2018

Et andet vigtigt bidrag til pensionsordningerne i 2018 var overenskomstforhandlingerne på det private og det offentlige område. Her valgte farmakonomerne at prioritere pension i forhandlingerne.

Sammen med den høje kontorente og lave omkostninger, som jeg lige har fortalt om, er det med til at sikre medlemmerne gode og stigende pensioner.

Fleksibel udbetaling af alderssummen

Sidste år vedtog generalforsamlingen i Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægese-kretærer at indføre en mulighed for mere fleksibel udbetaling af alderssummen.

Forslaget om fleksibel udbetaling af alderssummen hænger sammen med ændringerne af alderssummen, som følge af pensionsreformen.

En tilsvarende løsning blev også foreslået i Pensionskassen for Farmakonomer i 2017. Vi mener naturligvis, at I skal have glæde af muligheden for en mere fleksibel udbetaling af alderssummen.

Derfor vil bestyrelsen benytte erfaringerne fra Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægese-kretærer til at indføre en tilsvarende model i Pensionskassen for Farmakonomer i løbet af året.

Øget digitalisering

Som en del af PKA samarbejdet har pensionskassen taget flere store skridt i retning af mere digitalisering til fordel for jer.

I slutningen af året blev appen PKA Go lanceret. Her kan man nemt få overblik over sin ordning.

Derudover er det besluttet at al skriftlig kommunikation skal være digital. De, der ønsker det, kan vælge fortsat at få fysisk post. Ganske få medlemmer har valgt den mulighed.

Medlemmerne oplever en hurtigere og mere målrettet kommunikation med de digitale løsninger, og det betyder også lavere omkostninger til papir og porto.

De digitale medlemsfordele er også blevet bemærket i branchen. Tidligere i april blev PKA kåret til at have markedets bedste digitale kundeoplevelse af erhvervsmediet FinansWatch og analysehuset Wilke.

Flere er blevet en del af fællesskabet

Som I kan høre, har vi en solid pensionskasse i et stærkt samarbejde med de andre kasser PKA. Det er der også andre, der kan se, og derfor har vi i 2018 kunnet sige velkommen til nye medlemmer i samarbejdet. F.eks. har den private fysioterapeutkæde BeneFit tilsluttet sig PKA.

Vi vil sammen med de andre pensionskasser i PKA fortsat arbejde for at udvide fællesskabet og byde nye medlemmer velkommen i de tilfælde, hvor det både kan komme eksisterende og nye medlemmer til gode.

PKA har i forbindelse med tilgangen af nye kunder givet tilbud til Dansk Supermarkeds pensionsordning. Det var i foråret sidste år, at PKA bød på de overenskomstansattes pensionsordning. PKA indgik i den forbindelse i et samarbejde med Danica Pension, der bød på ledernes pensionsordning. Det har desværre resulteret i, at konkurrencemyndighederne mener, at PKA og Danica har overtrådt reglerne i konkurrenceloven, og vi har derfor fået en sag i den forbindelse.

Det er vigtigt at understrege, at der ikke er tale om en sag mod pensionskassen, men derimod mod PKA A/S. Det er endnu for tidligt at sige, hvordan sagen ender. Men den kan ende med, at PKA skal betale en bøde. Hvis det ender med en bøde, er det ikke pensionskassen, med derimod PKA A/S, der betaler bøden.

PKA A/S har en positiv dialog med konkurrencemyndighederne, og man afventer i øjeblikket myndighedernes tilbagemelding om sagens videre forløb.

Grønne investeringer

Som jeg nævnte tidligere, vil pensionskassen fremadrettet have stor fokus på alternative investeringer på linje med de andre pensionskasser i PKA-fællesskabet.

Med alternative investeringer får vi også mulighed for at investere i projekter, der kan gøre en forskel for vores omverden. Det gælder fx investeringer i vindmøller og solenergi. Vi tror nemlig på, at det giver det god mening at investere i et bedre klima.

PKA har en målsætning om, at 10 % af formuen skal være investeret i klimaprojekter i 2020.

I dag har vi i fællesskab klimainvesteringer for 21 mia. kr. Det svarer til 7,5 % af formuen. Det har medvirket til, at Verdensnaturfonden for fjerde år i træk har kåret PKA til at være den bedste danske klimainvestor.

Investeringer i udviklingslande

PKA investerede i 2018 i en ny verdensmålsfond – den såkaldte SDG-fond. Investeringen blev foretaget i samarbejde med den danske stat og fem andre danske pensionselskaber.

Med fonden bidrager pensionskassen bl.a. til at øge klimainvesteringer i verdens fattige lande, som ofte ikke selv har ressourcerne til at løfte udfordringerne. Det er en af forudsætningerne for at realisere FN's verdensmål.

Et andet eksempel på den positive forskel vi gør med den fælles pensionsformue er vores investeringer i mikrofinansieringsfonde i verdens fattige lande via den danske kapitalforvalter Maj Invest.

I 2019 planlægger pensionskassen sammen med de øvrige PKA-pensionskasser at øge investeringen i mikrolån til udviklingslande.

Ejendomme

Et vigtigt investeringsområde for pensionskassen er ejendomme. Også det område styrkes i pensionskassens nye investeringsstrategi.

PKA's ejendomsportefølje består nu af mere end 7000 boliglejemål med et bredt udbud i hele landet fra ældre ejendomme, der løbende bliver renoveret og moderniseret, til helt nye energivenlige og svanemærkede ejendomme.

Siden 2017 er der udbudt mere end 1.000 nye boliger til lejeboligmarkedet og PKA har over 1.000 nye på vej. Blandt andet på Grønttorvet i København og i Gellerup i Aarhus, hvor vi er med til at skabe en ny fremtid for bydelen.

Strategien er at opføre energivenlige ejendomme med en mangfoldig sammensætning hvad angår boligtyper, alder, familiemønstre og økonomisk formåen. Det er det rette fundament for et robust og samtidigt højt afkast.

Ved at blive en del af PKA får pensionskassens medlemmer samtidig adgang til at leje de mange boliger, hvilket er en klar medlemsfordel.

Aktivt ejerskab og eksklusioner

Udover at investere i virksomheder og projekter, som gør en forskel for vores samfund, tager pensionskassen også ansvar ved at lægge pres og eventuelt ekskludere selskaber, der agerer uforeneligt med vores værdier.

Det gælder fx kul-, olie- og gasselskaber, der ikke er villige til at tilpasse sig til målene i Paris-aftalen. Ved udgangen af 2018 havde pensionskassen ekskluderet samlet 62 olie- og gasselskaber og 60 kulselskaber.

Det er samtidig vores overbevisning, at vi kan opnå de store resultater ved at udøve aktivt ejerskab og dermed presse selskaberne til at skifte spor - gerne i sammenslutning med andre investorer.

PKA er en del af initiativet Climate Action 100+, der presser verdens største drivhusgasudledere til at levere konkrete planer for, hvordan deres CO₂-udledninger kan bringes i overensstemmelse med Paris-aftalens mål.

I 2019 vil vi sætte fokus på bilindustrien og have samme kritiske tilgang, som der i dag er på kul-, olie- og gasområdet.

Internationalt arbejde

Vores arbejde med klima er også noget, der bliver bemærket af omverden.

I oktober blev Peter Damgaard Jensen udpeget af Udenrigsministeriet som Danmarks repræsentant i det internationale klimainitiativ Global Commission on Adaptation.

Kommissionen har den tidligere FN generalsekretær Ban Ki-moon i spidsen, sammen med blandt andre Bill Gates og Verdensbankens direktør, Kristalina Georgieva.

Jeg synes godt, at vi kan tillade os at være stolte af, at netop PKA's direktør er blevet valgt til at repræsentere Danmark i så vigtigt et arbejde.

Skandaler i den finansielle sektor

Når vi ser tilbage på 2018 er det umuligt at se bort fra en række voldsomme skandaler i banksektoren med stor offentlig bevågenhed.

Her tænker jeg blandt andet på sagen om Danske Banks involvering i hvidvask.

I pensionskassen ser vi med stor alvor på sagen. Derfor er PKA gået i kritisk dialog med topledelsen i Danske Bank for at få sikkerhed for, at banken tager de nødvendige skridt for at sikre, at noget tilsvarende ikke kan ske igen.

Danske Banks ledelse har vedtaget en række konkrete tiltag, og blandt andet skiftet ud i topledelsen og bestyrelsen.

PKA er foreløbig tilfreds med de skridt Danske Bank har taget, men vi fortsætter dialogen og sikrer, at tiltagene bliver fulgt til dørs.

En anden alvorlig sag fra 2018 drejede sig om investerings-banken Macquaries involvering i svindel med udbytteskat. Macquarie er sammen med PKA, ATP og PFA investor i TDC.

PKA er ligeledes gået i skarp kritisk dialog med Macquarie for at få banken til at redegøre for deres handlinger og ikke mindst, hvad de nu gør for at sikre, at kulturen ændres og noget lignende ikke kan ske igen.

Samtidig er PKA gået i kritisk dialog med 18 andre banker, der også var involveret i udbytteskattesagen.

Sagerne er eksempler på, at skat er en vigtig del af arbejdet med ansvarlighed. Derfor har PKA revideret skattepolitikken fra 2017. Det betyder særligt, at der nu er et tydeligt fokus på at skattebetaling i PKA's investeringer skal ske i henhold til internationalt anerkendt praksis og med lovens formål for øje.

Medlemsdemokrati og bestyrelsesarbejde

I pensionskassen for Farmakonomer er medlemsdemokratiet vigtigt, og medlemsinddragelse er i fokus.

PKA har i 2018 mødt pensionskassens medlemmer blandt andet ved fire informationsmøder og fire seniormøder rundt i landet. PKA har også deltaget med en stand på tre

arrangementer for Farmakonomer for på den måde at komme tættere på medlemmerne.

PKA inviterer i år 18 delegerede fordelt på alle faggrupper på Folkemødet fra torsdag til fredag aften. Da Pensionskassen for Farmakonomer ikke har delegerede, deltager to generalforsamlingsvalgte bestyrelsesrepræsentanter. De vil være til stede ved aktuelle debatter og arrangementer, hvor de har mulighed for at rejse aktuelle spørgsmål og i øvrigt bidrage til vores synlighed på Folkemødet.

Studietur og temadage

Det er besluttet, at bestyrelsen i 2019 sammen med de andre bestyrelser i PKA-samarbejdet vil tage på en studietur. Det skal give en anden og bredere indsigt i den finansielle og politiske situation omkring pensionskassens arbejde og investeringer.

Bestyrelsen var på en tilsvarende tur i 2017. Der har efter alle studieture i PKA været positive tilbagemeldinger fra de deltagende bestyrelsesmedlemmer om, at det har været en god og berigende måde at få input til bestyrelsesarbejdet.

En anden måde vi får input til vores arbejde er gennem bestyrelsestemadage. Der er afsat tid til to temadage for samtlige bestyrelsesmedlemmer i PKA. Den første blev afholdt 18. januar 2019, og her var der fokus på PKA og pensionskassernes arbejde med ansvarlighed.

Økonomi

Jeg nærmer mig afslutningen af beretningen for 2018.

Næste punkt på programmet er pensionskassens regnskab, der giver et samlet billede af pensionskassens økonomi og vores investeringsresultater. Det vil finansdirektør Nicolai Pilehave fortælle mere om under næste punkt.

Men jeg vil dog nævne, at det forgangne år viser styrken ved at have en solid pensionskasse, som er en del af et stærkt samarbejde.

Jeg slutter min del af bestyrelsens fortælling om det forgangne år, og hvad vi arbejder med nu, og overlader både den skriftlige og mundtlige beretning til jeres kommentarer.”

Dirigenten åbnede herefter for debat om bestyrelsens beretning. Dirigenten konstaterede, at der ikke var bemærkninger.

Beslutning:

Generalforsamlingen tog bestyrelsens beretning til efterretning.

3. Godkendelse af den af bestyrelsen, direktøren og revisionen underskrevne årsrapport

Finansdirektør Nicolai Ørnstrup Pilehave fremlagde pensionskassens årsrapport. Han bemærkede, at ledelsen har påtegnet årsrapporten, og at pensionskassens revisor, PwC, har underskrevet årsrapporten uden forbehold. Det er første gang PwC reviderer pensionskassens regnskab. Det betyder, at det er en årsrapport med en blank påtegning, som fremlægges til generalforsamlingens godkendelse.

Finansdirektør Nicolai Ørnstrup Pilehave gennemgik udviklingen på de finansielle markeder og det afkast, som pensionskassen har opnået, herunder at aktiekursudviklingen og de finansielle markeder gennem 2018 har været meget turbulent, og pensionskassen er endt med at få et negativt afkast. Han oplyste, at markederne i 2019 har taget en fuldstændig anden udvikling. Aktiemarkederne er steget med ca. 15% til dato, og pensionskassen har vundet en del af det tabte tilbage igen.

Pensionskassen har opnået et negativt afkast på -2,4 %. Pensionskassen har dog haft fordel af at investere i forskellige investeringsaktiver, og nogle af dem har givet et ganske positivt afkast, herunder bl.a. investeringer i ejendomme med et afkast på 16 %. Fremadrettet vil ejendomme komme til at fylde mere i pensionskassens investeringsstrategi og vil sikre medlemmerne forskellige boligtilbud. Endvidere har obligationer som en anden aktivklasse givet positive afkast i 2018 i form af kursgevinster.

Aktiver, som har givet et negativt afkast, er bl.a. de børsnoterede aktier. Verdensmarkedet har fået et tab på ca. 10 % i 2018, mens pensionskassen har fået et afkast på ca. -8,7 % på de børsnoterede aktier. Derudover har pensionskassen fået et negativt afkast på de absolut afkaststrategier, som dækker primært over investeringer i genforsikringskontrakter – såkaldte katastrofeobligationer, som har været hårdt ramt af de skovbrande, der var i Californien i 2018. Bestyrelsen har som en konsekvens heraf besluttet at lukke de strategier ned.

For første gang i de seneste 10 år har pensionskassen fået et negativt afkast på -2,4 %. Det vidner om, at opturen siden finanskrisen i 2007-2008 har været imponerende og lang. De seneste 10 år har pensionskassen fået et gennemsnitligt årligt afkast på 6,2 %. Det svarer til, at 1.000 kr., der var investeret den 1. januar 2009, i slutningen af 2018 ville udgøre ca. 1.800 kr. – det vil sige næsten en fordobling af investeringen.

Pensionskassens afkast i 2018 er pænt i forhold til andre pensionskasser. Over de seneste 10 år er pensionskassens afkast dog i den lavere ende. Der er en målsætning om, at afkastet skal opnå en bedre placering, og bestyrelsen har besluttet at ændre investeringssammensætningen, så der fremadrettet vil blive investeret mere i ejendomme, infrastrukturaktiver og noterede aktier, som forventes at give et højere afkast.

Finansdirektør Nicolai Ørnstrup Pilehave oplyste endvidere, at kontorenten i pensionskassen har været 4,7 % i 2018, og den er fastsat til samme niveau i 2019. Det er en pæn placering i forhold til andre pensionskasser. Over de seneste 5 år har kontorenten i gennemsnit været knap 5%, og medlemmerne har i den periode fået forrentet depoterne med ca. 27%. Den seneste udvikling på de finansielle markeder i første del af 2019, hvor medlemmerne har fået et afkast i størrelsesordenen 7 % allerede nu, er med til at understøtte, at kontorenten i år kan fastholdes på 4,7 %.

Det negative afkast og kontorenten har betydning for årets resultat. Det negative afkast på -2,4 % udgør efter skat -213 millioner. Endvidere er medlemmerne tilskrevet en kontorente på 4,7 % svarende til 387 millioner kroner. Herudover er der ændringer på 545 millioner kroner, som dækker over flere forskellige forhold, herunder risikoresultatet og omkostningsresultatet, samt ændring i bonuspotentialerne til at dække tabene i året. Samlet set ender årets resultat på -55 millioner kroner, og tabet foreslås dækket af egenkapitalen.

Om udviklingen i medlemsbidragene og antallet af medlemmer oplyste finansdirektør Nicolai Ørnstrup Pilehave, at medlemsbidragene er steget fra 195 til 200 millioner kroner i pensionskassen. Som meddelt af formanden, bliver der åbnet op for supplerende

opsparing i pensionskassen, og ses på PKA under ét, er der faktisk blevet sparet 1,1 milliarder kroner op i supplerende opsparing, hvilket viser mulighederne for pensionskassens medlemmer. Pensionsydelse er øget fra 418 millioner kroner til 463 millioner kroner, og holdes bidragene op i forhold til udbetalinger af pensioner, udbetales mere end dobbelt så meget, som pensionskassen modtager i bidrag. Endvidere er antallet af medlemmer er steget fra 7.990 til 8.138, som dækker over både en stigning i alderspensionister og bidragsbetalende.

Finansdirektør Nicolai Ørnstrup Pilehave oplyste om risikostyring, at det handler om, at der investeres på en sådan måde, at pensionskassen er sikker på at kunne leve op til sine forpligtelser. Og det gælder også om at være forberedt, når der kommer udsving på de finansielle markeder, så pensionskassen er i stand til at kunne håndtere den situation. Den væsentligste risiko i pensionskassen er markedsrisiciene, som kommer fra den måde, midlerne investeres på. Pensionskassens investeringsstrategi indeholder fire hovedfokusområder.

Det første fokusområde er den langsigtede investeringshorisont. Når man har medlemmerne i lang tid, er der mulighed for at investere mere i illikvide aktiver, som ikke svinger på samme måde som de børsnoterede aktier. Det har pensionskassen blandt andet haft fordel af i 2018, hvor medlemmerne har fået et rigtig positivt afkast på ejendommene. Fremadrettet vil medlemmerne også have en rigtig stor glæde af det i form af flere infrastrukturinvesteringer, blandt andet solcelleparker og vindmølleparker m.v.

Det andet fokusområde er investeringsomkostningerne. Faldende investeringsomkostninger betyder mere afkast til medlemmerne, hvilket er meget positivt.

Det tredje fokusområde er ansvarlighed, der indebærer fokus på aktivt ejerskab ved investeringer. Det betyder, at PKA går i dialog med de selskaber, der investeres i, for at sikre, at de opfører sig ordentligt og lever op til de retningslinjer, som pensionskassen har fastsat.

Det sidste fokusområde er risikospredningen, hvor PKA udnytter, at det godt kan betale sig ikke at placere alle æg i samme kurv. Det har pensionskassen haft glæde af i 2018, hvor der var nogle aktiver, som pensionskassen fik positive afkast på, og nogle med negative afkast. På den måde spredes eller udjævnes afkastet en lille smule, og pensionskassen undgår de store toppe og bunde. Den altdominerende markedsrisiko i pensionskassen er aktiekursrisikoen, som udgør 62 % i pensionskassen, og dækker primært over investering i de børsnoterede aktier. På sigt så vil nogle af de børsnoterede aktier blive erstattet af unoterede aktier. Kreditrisikoen udgør 18 %. De reale aktiver udgør en risiko på 2 % og består primært af ejendomme, men vil på sigt stige i takt med flere infrastrukturinvesteringer. Absolut Afkast – katastrofeobligationer – udgør en risiko på 9 % og er en strategi, som bestyrelsen har besluttet at lukke ned. De øvrige risici udgør 9 % og angår renterisikoen og valutarisikoen. Dette viser, at det er en god idé at sprede risiciene, så medlemmerne kan få et mere stabilt afkast.

Om det lovpligtige solvenskapitalkrav oplyste finansdirektør Nicolai Ørnstrup Pilehave, at det beregnes med udgangspunkt i de ydelsesgarantier, der er i pensionskassen, hvilket sikrer, at pensionskassen altid er solvent og kan leve op til de garantier, der er givet til medlemmerne. Pensionskassen er velkonsolideret med en solvensgrad på 335 %, som betyder, at den kan fortsætte sin investeringsstrategi.

Medlemmerne har naturligvis en forventning om at opnå en højere rente end den garanterede. Den forventede pension er den, som medlemmerne kan se på portalen på

pka.dk eller på pensionsinfo. PKA overvåger løbende den forventede pension gennem den interne risikomodel for at påse, at der er råd til den.

Som oplyst sidste år er situationen fortsat den, at der er risiko for, at pensionerne skal sættes ned fremover, da de forventede pensioner beregnes ud fra en meget høj rente, som der er risiko for ikke kan modsvares af det opnåede afkast med den nuværende investeringsstrategi. Derfor har bestyrelsen også, som formanden fortalte, besluttet sig for at ændre forretningsmodellen og nedsætte omregningsrenten. Det vil betyde, at medlemmerne i højere grad kan opnå stabile pensioner. Det vil medlemmerne høre meget mere om på et senere tidspunkt.

Finansdirektør Nicolai Ørnstrup Pilehave oplyste, at omkostningerne i 2018 udgør 365 kroner pr. medlem for administration i PKA. I 2019 udgør administrationsomkostninger 355 kroner pr. medlem. Faldet i omkostningsniveauet skyldes bl.a. de effektiviseringer, som PKA har været i stand til at gennemføre, ligesom flere medlemmer i PKA giver stor-driftsfordele. De 355 kr. er betragteligt lavere end de omkostninger, som pensionskassen tidligere har betalt. Der er også et officielt administrationsnøgletal, N5, som kan sammenlignes med andre pensionskasser. Det vil i 2019 hedde ca. 422 kr. pr. medlem. Det nøgletal er blandt de laveste i branchen, og i mange andre pensionselskaber er det mere end dobbelt så højt.

Herudover er investeringsomkostningerne - det, som pensionskassen betaler til forvaltere af investeringerne - faldende, og i 2018 er der en besparelse svarende til 400 kroner pr. medlem.

Herefter afsluttede Finansdirektør Nicolai Ørnstrup Pilehave sin præsentation med en opsummering.

Dirigenten åbnede herefter for debat om årsrapporten. Dirigenten konstaterede, at der ikke var bemærkninger.

Beslutning:

Generalforsamlingen godkendte den fremlagte årsrapport for 2018. Generalforsamlingen godkendte i forbindelse hermed resultatopgørelsen og balancen.

4. Beslutning om anvendelse af overskud eller dækning af tab i henhold til det godkendte regnskab

Dirigenten henviste til fremlæggelsen under punkt 3 og satte punktet under debat. Dirigenten konstaterede, at der ikke var bemærkninger.

Beslutning:

Generalforsamlingen godkendte anvendelse af egenkapitalen til dækning af tabet i henhold til det godkendte regnskab.

5. Pensionskassens lønpolitik

Dirigenten henviste til det udsendte bilag vedrørende pensionskassens lønpolitik. Dirigenten oplyste, at det er et lovkrav, at lønpolitikken godkendes af generalforsamlingen, og at den derefter skal godkendes af generalforsamlingen på ny, hvis der er ændringer

til lønpolitikken. Bestyrelsen gennemgår lønpolitikken mindst en gang årligt for at vurdere, om der er behov for at ændre den. Dette har bestyrelsen gjort, og de har vurderet og besluttet, at der er ikke behov for ændringer, og derfor er den fremlagte lønpolitik, som skal godkendes af generalforsamlingen, uændret i forhold til den, som blev behandlet og godkendt på generalforsamlingen i 2018. Pensionskassens lønpolitik behandles af generalforsamlingen i år, fordi vedtægterne indeholder dette punkt i standard-dagsordenen.

Dirigenten satte pensionskassens lønpolitik under debat. Dirigenten konstaterede, at der ikke var bemærkninger.

Beslutning:

Generalforsamlingen godkendte pensionskassens lønpolitik.

6. Indkomne forslag

Dirigenten konstaterede, at der ikke var modtaget nogen forslag til behandling på generalforsamlingen.

7. Meddelelse om udpegede bestyrelsesmedlemmer

Dirigenten oplyste, at der ikke har været ændringer i sammensætningen af bestyrelsen siden generalforsamlingen 2018. Dirigenten henviste til den udsendte oversigt over de nuværende medlemmer af bestyrelsen.

8. Valg af revisor

Dirigenten henviste til det udsendte forslag og oplyste, at bestyrelsen foreslår genvalg af revisionsfirmaet PricewaterhouseCoopers, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab, som revisor for pensionskassen. Bestyrelsens indstilling er i overensstemmelse med indstillingen fra pensionskassens revisionsudvalg, der har bekræftet, at de ikke har været påvirket af tredjeparter eller begrænset i deres valg om at indstille PwC.

Dirigenten bad forsamlingen oplyse, om der var andre forslag til revisionsfirmaer. Dirigenten konstaterede, at det ikke var andre kandidater, og at PwC således var den eneste kandidat.

Beslutning:

Generalforsamlingen genvalgte PwC som pensionskassens revisor.

9. Stedet for næste års generalforsamling

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen foreslår, at stedet for næste års generalforsamling afholdes i Storkøbenhavn.

Dirigenten satte sted for næste års generalforsamling under debat. Dirigenten konstaterede, at der ikke var bemærkninger.

Beslutning:

Generalforsamlingen vedtog, at generalforsamlingen i 2020 afholdes i Storkøbenhavn.

10. Eventuelt

Dirigenten åbnede for debatten under punktet og oplyste, at der under dette punkt ikke kan træffes beslutninger, men der kan debatteres, kommenteres og stilles spørgsmål.

Dirigenten konstaterede, at der ikke var bemærkninger, og dagsordenen herefter var udtømt. Dirigenten takkede forsamlingen for god ro og orden og gav herefter ordet til formanden til de afsluttende bemærkninger.

Formand Henrik Klitmøller Rasmussen takkede dirigenten for med sikker hånd at have gennemført generalforsamlingen med særdeles god ro og orden. Videre takkede Henrik Klitmøller Rasmussen forsamlingen for at tage sig tid til at deltage.

Generalforsamlingen blev hævet kl. 20.00.

Som dirigent

Tina Øster Larsen